

EkoMiasto#Społeczeństwo

Zrównoważony, inteligentny i partycypacyjny rozwój miasta

pod redakcją

Aleksandry Nowakowskiej, Zbigniewa Przygodzkiego, Agnieszki Rzeńcy

 WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

 EFSS

 norway
grants

EKOMIASTO#SPOŁECZEŃSTWO

**Zrównoważony, inteligentny
i partycypacyjny rozwój miasta**

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu
ŁÓDZKIEGO

EKOMIASTO#SPOŁECZEŃSTWO

Zrównoważony, inteligentny
i partycypacyjny rozwój miasta

pod redakcją
Aleksandry Nowakowskiej
Zbigniewa Przygodzkiego
Agnieszki Rzeńcy

 WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU
ŁÓDZKIEGO

Łódź 2016

Agnieszka Rzeńca, Aleksandra Nowakowska, Zbigniew Przygodzki – Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Katedra Gospodarki Regionalnej i Środowiska
90-214 Łódź, ul. Rewolucji 1905 r., nr 39

RECENZENCI

Arnold Bernaciak, Patrycja Wojtaszczyk

REDAKTOR INICJUJĄCY

Monika Borowczyk

OPRACOWANIE REDAKCYJNE

Ewa Siwińska

SKŁAD I ŁAMANIE

AGENT PR

LAYOUT I PROJEKT GRAFICZNY OKŁADKI

Pan Grafik – Konrad Galiński

REDAKCJA TECHNICZNA

Leonora Wojciechowska

Publikacja finansowana ze środków funduszy norweskich oraz środków krajowych w ramach projektu „EkoMiasto. Kształcenie na rzecz zrównoważonego, inteligentnego i partycypacyjnego rozwoju miast” (FSS/2014/HEI/W/0081)

© Copyright by Authors, Łódź 2016

© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2016

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
Wydanie I. W.07134.15.0.K

Ark. wyd. 17,0; ark. druk. 14,125

ISBN 978-83-7969-221-7
e-ISBN 978-83-7969-983-4

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
90-131 Łódź, ul. Lindleya 8
www.wydawnictwo.uni.lodz.pl
e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl
tel. (42) 665 58 63

Spis treści

1. Kształcenie na rzecz zrównoważonego, inteligentnego i partycypacyjnego rozwoju miast (<i>Aleksandra Nowakowska, Agnieszka Rzeńca, Zbigniew Przygodzki</i>)	9
1.1. Kierunek „Ekonomia miasta zrównoważonego” – odpowiedź na wyzwania w rozwoju współczesnych miast	10
1.2. Kierunek „Ekonomia miasta zrównoważonego” – nowoczesna edukacja na poziomie wyższym	11
1.3. Kierunek „Ekonomia miasta zrównoważonego” – nowatorska logika i specyfika kształcenia	14
1.4. Kierunek „Ekonomia miasta zrównoważonego” – integracja metod i narzędzi dydaktycznych	18
2. Jakość życia w mieście (<i>Monika Zarychta</i>)	21
2.1. Jakość życia – istota i złożoność pojęcia	22
2.2. Jakość życia – ujęcie obiektywne i subiektywne	25
2.2.1. Poziom życia a jakość życia	25
2.2.2. Dobrobyt a dobrostan	26
2.2.3. Paradoks zadowolenia	26
2.3. Czynniki kształtujące jakość życia w mieście	27
2.4. Pomiar jakości życia	29
3. Polityka społeczna miasta (<i>Justyna Przywojska</i>)	39
3.1. Społeczny kontekst rozwoju miast	40
3.2. Zakres i nowe obszary lokalnej polityki społecznej	41
3.2.1. Istota i cele polityki społecznej	41
3.2.2. Lokalna polityka społeczna – istota i obszary działania	42
3.2.3. Nowe obszary polityki społecznej	44
3.3. System instytucjonalny i instrumenty miejskiej polityki społecznej	49
3.3.1. Instrumentarium polityki społecznej	49
3.3.2. Aktorzy lokalnej polityki społecznej	49
3.4. Modele i strategie realizacji polityki społecznej miast	53
3.4.1. Aktywna polityka społeczna	53
3.4.2. Programowanie lokalnej polityki społecznej	55
3.5. Wykluczenie społeczne a polityka społeczna miasta	57
4. Dziedzictwo kulturowe i tożsamość miasta (<i>Jakub Zasina, Ewa Boryczka</i>)	63
4.1. Dziedzictwo kulturowe w rozwoju miasta	64
4.1.1. Istota dziedzictwa kulturowego	64
4.1.2. Dziedzictwo kulturowe jako zasób ekonomiczny	66
4.1.3. Wartość dziedzictwa kulturowego	68
4.1.4. Interesariusze na rynku dziedzictwa kulturowego	70
4.1.5. Uwarunkowania popytu na dziedzictwo kulturowe	73
4.1.6. Wybrane płaszczyzny oddziaływania dziedzictwa na rozwój miasta	74
4.1.7. Narodziny zarządzania dziedzictwem kulturowym. Nowe wyzwania	75
4.2. Tożsamość miasta	77
4.2.1. Wymiary i znaczenie tożsamości miasta	77
4.2.2. Przemiany przestrzenne, gospodarcze, społeczne i ustrojowe w kształtowaniu tożsamości polskich miast	81
4.3. Tożsamość a wizerunek miasta	82

87	5. Organizacje pozarządowe i ruchy miejskie (<i>Jacek Chądzyński</i>)
88	5.1. Geneza, istota, cechy i funkcje trzeciego sektora
91	5.2. Formy działalności i finansowanie trzeciego sektora w Polsce
91	5.2.1. Stowarzyszenia, fundacje i spółdzielnie socjalne
98	5.2.2. Finansowanie trzeciego sektora
102	5.3. Ruchy miejskie – miasto jako kolebka narodzin „czwartego sektora”
105	5.4. Trzeci sektor a działalność pożytku publicznego
107	5.5. Wpływ działalności podmiotów sektora obywatelskiego na zrównoważony rozwój miast
115	6. Partycypacja społeczna (<i>Ewa Boryczka</i>)
116	6.1. Partycypacja społeczna w nowoczesnym zarządzaniu miastem
116	6.1.1. Istota i cele partycypacji społecznej
117	6.1.2. Warunki skutecznej partycypacji społecznej
	6.2. Aktywność mieszkańców jako filar budowania społeczeństwa obywatelskiego
121	6.2.1. Zakres i formy aktywizacji mieszkańców miast
121	6.2.2. Nowoczesne instrumenty partycypacyjne w zarządzaniu miastem
124	6.3. Korzyści procesu partycypacji społecznej
129	6.4. Bariery i pułapki procesów partycypacyjnych
133	
137	7. Kapitał społeczny miasta (<i>Ewelina Kina, Zbigniew Przygodzki</i>)
138	7.1. Kapitał społeczny – istota, wartość i determinanty
141	7.2. Zaufanie, czyli siła grawitacji procesów urbanizacji
144	7.3. Znaczenie miejsca w budowaniu kapitału społecznego
145	7.4. Wirtualne miasto relacji i wartość kapitału społecznego
149	7.5. Metody i kryteria pomiaru wielkości kapitału społecznego
155	8. Komunikacja społeczna, negocjacje, konflikt społeczny (<i>Małgorzata Matusiak</i>)
156	8.1. Komunikacja społeczna
156	8.1.1. Rodzaje komunikacji społecznej
160	8.1.2. Bariery komunikacyjne
163	8.2. Negocjacje
164	8.2.1. Style negocjacyjne
166	8.2.2. Fazy negocjacji
167	8.2.3. Strategie, taktyki i techniki negocjacyjne
168	8.2.4. Negocjacje w sferze publicznej
171	8.2.5. Mediacje
172	8.3. Konflikt społeczny
172	8.3.1. Podejścia teoretyczne
173	8.3.2. Elementy, fazy, sposoby rozwiązywania konfliktu społecznego
175	8.3.3. Konflikty środowiskowe
181	9. Społeczeństwo informacyjne w mieście (<i>Łukasz Arendt, Iwona Kukulak-Dolata</i>)
182	9.1. Rewolucja informacyjna i budowanie nowego ładu społecznego
	9.1.1. Dyfuzja technologii informacyjnych i komunikacyjnych, determinizm technologiczny
182	9.1.2. Społeczeństwo informacyjne
183	9.1.3. Wymiary społeczeństwa informacyjnego i wykluczenie cyfrowe
184	9.2. Społeczeństwo informacyjne a rozwój miast. Koncepcja <i>smart city</i>
188	9.3. Budowanie społeczeństwa informacyjnego – podejście strategiczne
190	